

*Participatieraad Woerden p/a
Postbus 45 3440 AA Woerden
info@participatieraadwoerden.nl*

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders
en de leden van de Gemeenteraad
van de gemeente Woerden

Ons kenmerk: PR 2023/002

Woerden, 19 januari 2023

Betreft: Advies Verordening Jeugd en Beleidsregels Jeugd

Geacht College,
Geachte leden van de Gemeenteraad,

Recent zijn wij gevraagd advies uit te brengen over de Verordening Jeugd en de Beleidsregels Jeugd, die wij op 19 december jl. hebben ontvangen. In dit verband zijn aan ons voorgelegd de concept Verordening Jeugd en de concept Beleidsregels Jeugd. Tevens heeft de Participatieraad in november een toelichting gekregen op de voornemens en heeft een tweetal leden van onze raad op 6 januari jl. een gesprek gehad met de desbetreffende ambtenaren over de concept verordening en Beleidsregels.

Ons advies gaat in op de Verordening en de Beleidsregels, maar ook op zaken die ons inziens naar aanleiding hiervan belangrijk zijn.

Analyse

Deze Verordening en Beleidsregels komen in de plaats van nogal gedateerde documenten die sinds de vaststelling ervan ook tot de nodige jurisprudentie en wijzigingen hebben geleid.

Een van de belangrijkste wijzigingen is dat de hulpverlening aan jeugd uitgaat van Eigen Kracht van jeugd en ouders in plaats van de Gebruikelijke Hulp die in de huidige Verordening staat.

Een andere belangrijke wijziging betreft de procedure rondom het aanvragen van hulp. Tot nu toe doet een inwoner eerst een melding, dan vindt er onderzoek plaats en tenslotte doet men een aanvraag. Deze procedure duurde 6 weken. In de concept verordening en beleidsregels start de procedure direct met een aanvraag, daarna doet de gemeente onderzoek en komt er een onderzoeksverslag waarin de aanbevolen hulp is opgenomen. Deze procedure duurt 8 weken.

In de nieuwe procedure is ondertekening door de aanvrager niet langer nodig. De aanvrager kan de aanbevelingen ook naast zich neerleggen en vasthouden aan de originele aanvraag. Deze wijzigingen zijn met name aangebracht om te voldoen aan juridische vereisten. Ook moet deze nieuwe procedure erin voorzien dat alle juridische stappen worden doorlopen.

De Jeugdhulpverlening wordt ook met de nieuwe verordening en beleidsregels ingevoerd op basis van de Open House systematiek. Deze methode zal in 2023 worden geëvalueerd. De gemeente heeft een leveringsverplichting m.b.t. Jeugdhulpverlening, dus er is geen sprake van een vooraf bepaald budget, wat gedurende een jaar “op” kan zijn. Daarnaast zijn er aanscherpingen in het verschaffen van een PGB, om oneigenlijk gebruik door zogenaamde “zorgcowboys” te voorkomen.

Bevindingen

Het uitgangspunt van Eigen Kracht past ons inziens beter in de huidige tijdgeest, waarbij het van belang is dat burgers eerst zelf een oplossing proberen te vinden en pas daarna bij de gemeente aankloppen. En hoewel dit een wettelijke wijziging is en we het principe onderschrijven, willen we wel waarschuwen dat dit ten koste zou kunnen gaan van preventief beleid. Niet iedereen weet welke hulpverlening er is, dus vroege signalering om problemen te voorkomen, voordat ze ontstaan, blijft van belang. Onze indruk is dat dit zeker de bedoeling is, maar ervaringen die bekend zijn bij de Participatieraad geven aan dat je van goeden huize moet komen om adequate hulp te krijgen.

We onderschrijven de noodzaak dat de procedure aansluit bij de wet en dat daarmee de juiste stappen worden gezet. Of de procedure daarmee (2 weken!) langer moet worden vragen wij ons af.

Daarnaast krijgen we diverse signalen dat de huidige procedure onduidelijk is. De naamgeving van betrokken functionarissen is niet eenduidig, de taakverdeling tussen verschillende functionarissen is niet altijd duidelijk en, zoals eerder gezegd, moet je vrij doortastend zijn om daadwerkelijk de hulp te krijgen, zeker als het om meerdere hulpverzoeken gaat. En niet elke aanvrager is daartoe in staat.

De Participatieraad heeft in eerdere adviezen al aangegeven geen voorstander te zijn van de Open House inkoopmethode, o.a. omdat daardoor een versplinterd aanbod van vele zorgaanbieders ontstaat, waarvan de kwaliteit onmogelijk allemaal door de gemeente kan worden bewaakt. Wij onderschrijven dan ook (al eerder) het voornemen om deze methodiek te evalueren.

Ons bereikten diverse signalen dat hulpverlening niet of laat plaatsvindt omdat “er geen budget voor is” (enquête onder ouders en mensen die werken met jeugd). Het is goed om te weten dat dit niet aan de orde mag zijn vanwege de leveringsverplichting van de gemeente. Wel is het bijzonder dat zorgaanbieders dit kennelijk toch als argument gebruiken.

Het is van het grootste belang dat jeugd die hulp nodig heeft deze ook (tijdig) krijgt. Toch is het ook belangrijk dat, met een stijgende vraag, de gemeente kritisch blijft, welke zorg zij kan en wil verlenen. Met de vele instanties die kunnen verwijzen naar Jeugdzorg en ontwikkelingen in de samenleving zoals de toename van diagnoses die kinderen krijgen en de groei van het aantal vechtscheidingen, groeien ook de wachtlijsten, waarbij vaak de kinderen die dat het meeste nodig hebben, niet de benodigde zorg krijgen. De Participatieraad vindt het belangrijk dat hierin oplossingen en ervaringen van andere gemeenten worden benut om daarvan te leren en dat Woerden de Hervormingsagenda Jeugd hierover goed volgt.

Advies

1. Blijft alert op preventieve hulpverlening, ook als er wordt uitgegaan van Eigen Kracht; mensen weten vaak niet welke hulp er is en beseffen ook niet altijd dat ze hulp nodig

hebben. Communiceer duidelijk over het recht op clientondersteuning, die hierbij kan helpen.

2. Streef naar een kortere procedure dan 8 weken voor het aanvragen van hulp. Belangrijk hierbij is heldere, eenduidige communicatie over het proces. We adviseren dat een communicatiedeskundige betrokken is bij heldere naamgeving van betrokken functionarissen (casemanager, jeugdconsulent, jeugdwerker, procesregisseur, casusregisseur, etc.). Een aanvrager zou met slechts 1 persoon bij Woerden Wijzer te maken moeten hebben en de indruk is, dat dit momenteel niet zo overkomt op cliënten.
3. De Participatieraad is geen voorstander van de “Open House” inkoopmethode en onderschrijft een evaluatie van het gebruik daarvan. Graag ontvangen we de resultaten van deze evaluatie en uiteraard een adviesaanvraag als dit tot beleidswijzigingen leidt. Ook communicatie rondom budgettering moet helder zijn voor cliënten; m.n. dat er geen sprake is van een budget dat “op” is.
4. Gebruik als gemeente de oplossingen en ervaringen van andere gemeenten, zoals de gemeente Oudewater, die voor een heel andere oplossing heeft gekozen en daarmee de zorginstroom beter in de hand lijkt te houden en minder kosten en wachtlijsten lijkt te hebben.

Met vriendelijke groet,

Rob Kotvis
Voorzitter Participatieraad